

PRACTICE DIRECTION 2D – USE OF THE WELSH LANGUAGE IN CASES IN THE COURT OF PROTECTION IN OR HAVING A CONNECTION WITH WALES

After Practice Direction 2C (Application of the Civil Procedure Rules 1998 and the Family Procedure Rules 2010), insert Practice Direction 2D – Use of the Welsh Language in cases in the Court of Protection in or having a connection with Wales, as set out in the Schedule.

SCHEDULE

“PRACTICE DIRECTION 2D – USE OF THE WELSH LANGUAGE IN CASES IN THE COURT OF PROTECTION IN OR HAVING A CONNECTION WITH WALES

This practice direction supplements Part 2 of the Court of Protection Rules 2017

General

1.1 The purpose of this Practice Direction is to reflect the principles of the Welsh Language Act 1993 and the Welsh Language (Wales) Measure 2011 that in the administration of justice in Wales, the English and Welsh languages should be treated on the basis of equality.

1.2 This practice direction applies to proceedings in or having a connection with Wales.

1.3 The existing practice of conducting a hearing in Wales entirely in the Welsh language on an ad hoc basis and without notice will continue to apply when all parties and witnesses directly involved at the time consent to the proceedings being so conducted.

1.4 HMCTS forms in the Welsh language are available on the justice.gov.uk website. The Welsh Language Unit of HMCTS provides translation facilities.

1.5 If costs are incurred as a result of a party failing to comply with this direction, the court may consider making a costs order against that party or their legal representative.

Informing the Court about the use of the Welsh Language in Proceedings

2.1 In every case in Wales in which it is possible that the Welsh language may be used by any party or witness, the parties or their legal representatives must inform the court of that fact as soon as practicable so that appropriate arrangements can be made for the management and listing of the case.

2.2 Any document placed before the court in proceedings in or having a connection with Wales may be in the English or Welsh Language. The parties or their legal representatives must inform the court as soon as practicable if a document in the Welsh language will or may be placed before the court so that appropriate arrangements can be made.

2.3 Where possible, an applicant should inform that court that the Welsh language may be used by a party or witness or that a document in the Welsh language may be placed before the court at the same time that they file their COP 1 Application Form. Where possible, a respondent or notified person should provide

that information at the same time that they file their COP 5 Acknowledgement of Service / Notification.

2.4 The information provided to the court regarding the use of the Welsh language in proceedings should include:

- (a) details of any party or witness wishing to give oral evidence or (as the case may be) make submissions in Welsh; and
- (b) details of any documents in Welsh that a party expects to use.

2.5 The parties must keep the position regarding the use of the Welsh language in the proceedings under review. If there is any change in the position regarding the use of the Welsh language in proceedings, the party that originally provided the information to the court must update the court about that change as soon as practicable.

Case Management

3.1 At any interim or case management hearing, the court will take the opportunity to consider whether it should give case management directions in relation to the use of the Welsh language in the proceedings. To assist the court, a party or that party's legal representative should draw the court's attention to the possibility of the Welsh language being used in the proceedings, even where he or she has already done so in compliance with other provisions of this direction.

3.2 In any case where a party has already intimated the intention to use the Welsh language, that party should review and confirm the intended use of the Welsh language at subsequent hearings and provide or revise any details which may assist the court.

Listing by the Court

4.1 The Court of Protection will ensure that a case in which the Welsh language is to be used is listed—

- (a) wherever practicable before a Welsh speaking judge; and
- (b) where translation facilities are needed, at a court with simultaneous translation facilities.

4.2 Issues surrounding practicability should be discussed with the Welsh Language Liaison Judge.

Interpreters

5.1 Whenever an interpreter is needed to translate evidence from English to Welsh or from Welsh to English, the Court Manager in whose court the case is to be

heard will take steps to secure the attendance of an interpreter whose name is included in the list of approved court interpreters.

Witnesses

6.1 When each witness is called, the court officer administering the oath or affirmation will inform the witness that he or she may be sworn or may affirm in Welsh or English as he or she wishes.

Role of the Liaison Judge

7.1 If any question or difficulty arises concerning the implementation of this practice direction, contact should in the first place be made with the Liaison Judge(s) for the Welsh language. HHJ.Mererid.Edwards@ejudiciary.net.

CYFARWYDDYD YMARFER 2D – DEFNYDDIO'R IAITH GYMRAEG MEWN ACHOSION YN Y LLYS GWARCHOD YNG NGHYMRU YNGLŶN Â CHYMRU NEU SYDD Â CHYSYLLTIAD Â CHYMRU

Mae'r cyfarwyddyd ymarfer hwn yn ategu Rhan 2 o Reolau'r Llys Gwarchod 2017

Cyffredinol

1.1 Pwrpas y Cyfarwyddyd Ymarfer hwn yw adlewyrchu egwyddorion Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 y dylid trin y Gymraeg a'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal wrth weinyddu cyfiawnder yng Nghymru.

1.2 Mae'r cyfarwyddyd ymarfer hwn yn gymwys i achosion yng Nghymru neu achosion sy'n gysylltiedig â Chymru.

1.3 Bydd yr arfer presennol o gynnal gwrandawriad yng Nghymru yn gyfan gwbl yn Gymraeg ar sail ad hoc a heb rybudd yn parhau i fod yn berthnasol pan fydd yr holl bartion a thystion sy'n ymwneud yn uniongyrchol â'r achos ar y pryd yn cydsynio i'r achos gael ei gynnal felly.

1.4 Mae ffurflenni GLITEM ar gael yn Gymraeg ar wefan justice.gov.uk. Mae Uned Iaith Gymraeg GLITEM yn darparu gwasanaethau cyfieithu.

1.5 Os bydd costau'n codi o ganlyniad i barti'n methu â chydymffurfio â'r cyfarwyddyd hwn, gall y llys ystyried gwneud gorchymyn costau yn erbyn y parti hwnnw neu ei gynrychiolydd cyfreithiol.

Hysbysu'r Llys am y defnydd o'r Gymraeg mewn Achosion

2.1 Ym mhob achos yng Nghymru lle mae'n bosibl y gall unrhyw barti neu dyst ddefnyddio'r Gymraeg, rhaid i'r partïon neu eu cynrychiolwyr cyfreithiol hysbysu'r llys o'r ffaith honno cyn gynted ag y bo'n ymarferol fel y gellir gwneud trefniadau priodol ar gyfer rheoli a rhestru'r achos.

2.2 Gall unrhyw ddogfen a roddir gerbron y llys mewn achos yng Nghymru neu sydd â chysylltiad â Chymru fod yn Gymraeg neu yn Saesneg. Rhaid i'r partïon neu eu cynrychiolwyr cyfreithiol hysbysu'r llys cyn gynted ag y bo'n ymarferol os bydd dogfen yn y Gymraeg yn cael ei rhoi gerbron y llys neu efallai bydd yn cael ei rhoi gerbron y llys fel y gellir gwneud trefniadau priodol.

2.3 Lle bo'n bosibl, dylai ymgeisydd hysbysu'r llys y gall parti neu dyst ddefnyddio'r Gymraeg neu y gellir cyflwyno dogfen yn y Gymraeg gerbron y llys ar yr un pryd ag y byddant yn ffeilio eu Ffurflen Gais COP 1. Lle bo'n bosibl, dylai atebudd neu berson a hysbyswyd ddarparu'r wybodaeth honno ar yr un pryd ag y maent yn ffeilio eu Cydnabyddiad Cyflwyno / Hysbysiad COP 5.

2.4 Dylai'r wybodaeth a roddir i'r llys ynghylch defnyddio'r Gymraeg mewn achosion gynnwys y canlynol:

- (a) manylion unrhyw barti neu dyst sy'n dymuno rhoi tystiolaeth lafar neu (yn ôl y digwydd) gyflwyno sylwadau yn Gymraeg; a
- (b) manylion unrhyw ddogfennau Cymraeg y mae parti yn rhagweld y bydd yn eu defnyddio.

2.5 Dylai'r parti'on adolygu'r sefyllfa o ran defnyddio'r Gymraeg mewn achos. Os oes unrhyw newid yn y sefyllfa o ran defnyddio'r Gymraeg mewn achos, rhaid i'r parti a ddarparodd yr wybodaeth i'r llys yn wreiddiol roi gwybod i'r llys am y newid hwnnw cyn gynted ag sy'n ymarferol bosibl.

Rheoli Achos

3.1 Mewn unrhyw wrandawriad interim neu wrandawriad rheoli achos, bydd y llys yn manteisio ar y cyfle i ystyried a ddylai roi cyfarwyddiadau rheoli achos ynglŷn â defnyddio'r Gymraeg yn yr achos. Er mwyn cynorthwyo'r llys, dylai parti neu gynrychiolydd cyfreithiol y parti hwnnw dynnu sylw'r llys at y posibilrwydd o ddefnyddio'r Gymraeg yn yr achos, hyd yn oed os yw eisoes wedi gwneud hynny yn unol â darpariaethau eraill y cyfarwyddyd hwn.

3.2 Mewn unrhyw achos lle bo parti eisoes wedi mynegi eu bwriad i ddefnyddio'r Gymraeg, dylai'r parti hwnnw adolygu a chadarnhau'r defnydd o'r Gymraeg a fwriedir mewn gwrandawriadau dilynol a darparu neu ddiwygio unrhyw fanylion a allai fod o gymorth i'r llys.

Rhestru gan y Llys

4.1 Bydd y Llys Gwarchod yn sicrhau bod achos lle bydd y Gymraeg yn cael ei defnyddio yn cael ei restru—

- (a) lle bynnag y bo'n ymarferol, gerbron barnwr sy'n siarad Cymraeg; a
- (b) lle bo angen cyfleusterau cyfieithu, mewn llys sydd â chyfleusterau cyfieithu ar y pryd.

4.2 Dylid trafod materion sy'n ymwneud ag ymarferoldeb gyda Barnwr Cyswllt yr Iaith Gymraeg.

Cyfieithwyr

5.1 Pryd bynnag y bydd angen cyfieithydd i gyfieithu tystiolaeth o'r Gymraeg i'r Saesneg neu o'r Gymraeg i'r Saesneg, bydd Rheolwr y Llys lle bydd yr achos yn cael ei wrando mae'r achos yn cymryd camau i sicrhau bod cyfieithydd sydd ar y rhestr o gyfieithwyr llys cymeradwy yn bresennol.

Tystion

6.1 Pan fydd pob tyst yn cael ei alw, bydd y swyddog llys sy'n gweinyddu'r llw neu'r cadarnhad yn rhoi gwybod i'r tyst y gall dyngu llw neu gadarnhau yn Gymraeg neu yn Saesneg yn ôl ei ddymuniad.

Rôl y Barnwr Cyswllt

7.1 Os cyfyd unrhyw gwestiwn neu anhawster ynghylch gweithredu'r cyfarwyddyd ymarfer hwn, dylid cysylltu yn y lle cyntaf â Barnwr Cyswllt yr iaith Gymraeg, sef y Barnwr Mererid Edwards HHJ.Mererid.Edwards@ejudiciary.net.”